

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 23P/151/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1223204136
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tamara Ondrušková
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2023:1223204136.1

Uznesenie

Mestský súd Bratislava II vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: U. F., Q.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov - matky: D. J.Á., Q.. XX.XX.XXXX, W. U. R. F. S. XX, U., a otca: U.. W. F., Q.. XX.XX.XXXX, W. U. F. XX, U., právne zastúpený: PK law firm s.r.o., IČO: 54 231 191, so sídlom Konventná 6, Bratislava, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 25.10.2023, sa otec maloletého dieťaťa: U. F., Q.. XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletý“) domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd upravil styk otca s maloletým každý páry víkend v kalendárnom roku od piatku od 19:00 hod. do nedele do 15:00 hod., a to až do právoplatného skončenia konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, vedenému na tunajšom súde pod sp. zn. 23P/79/2023. Miestom prevzatia a odovzdania maloletého je miesto bydliska matky.

2. Navrhovateľ (ďalej aj ako „otec“) v dôvodoch svojho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedol, že počas spolužitia s matkou sa im narodil maloletý, voči ktorému aktuálne nemajú upravený výkon rodičovských práv a povinností. Na základe vzájomnej dohody sa otec posledné dva roky stýkal s maloletým každý druhý víkend čase od piatku od 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod. Matka začala otcovi v posledných mesiacoch brániť v styku s maloletým, čomu otec nerozumie, keďže neexistuje dôvod, prečo by malo dochádzať k obmedzovaniu styku otca s maloletým, čo je možné vnímať ako deformáciu vzťahu medzi rodičom a maloletým. Po podaní návrhu vo veci samej začali medzi rodičmi prebiehať mimosúdne rokovania smerované k uzatvoreniu rodičovskej dohody, k čomu však napokon nedošlo. Otec sa domnieva, že matka účelovo naťahuje čas, aby nemusela umožniť otcovi styk s maloletým a tým zamedzila tomu, aby si otec s maloletým vytváral vzťah. K dohode rodičov nedošlo ani na informatívnom výsluchu rodičov na tunajšom súde. Otec poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 25CoP/20/2016 zo dňa 07.12.2016 v zmysle ktorého akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Otec taktiež poukázal na to, že záujem maloletého musí byť na prvom mieste, rovnako výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloletého negatívnym vplyvom a nemôže ho zbaviť práva prehlbovať citové väzby k rodičovi. Otec má záujem budovať si vzťah s maloletým, pričom má za to, že maloletý sa dostáva do veku, kedy potrebuje pravidelný kontakt s otcom a tento je doslova nevyhnutný z dôvodu priaznivého vývinu maloletého.

3. K návrhu navrhovateľ pripojil rodný list maloletého. Súd sa oboznámil aj s obsahom spisu 23P/79/2023 (konanie vo veci samej).

4. Súd pri rozhodovaní o návrhu otca maloletého na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal zo stavu zisteného z obsahu spisu, a to najmä z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a k nemu pripojených listinných dôkazov, pričom prihliadol na všetko, čo v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia vyšlo najavo.

5. Podľa § 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“) podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

Podľa § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Podľa § 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 331 ods. 1 Civilného sporového poriadku návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie súd ostatným stranám nedoručuje, uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak nim bolo neodkladné opatrenie nariadené.

Podľa § 332 ods. 1 Civilného sporového poriadku, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä:

- a. úroveň starostlivosti o dieťa,
- b. bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c. ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d. okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e. ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f. podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g. názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h. podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i. využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

6. Z citovaného ustanovenia § 329 CSP, ako aj zo samotného charakteru neodkladného opatrenia, vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie rozhodnutia vo veci samej. Nemožno ho však nariadiť iba na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa prostredníctvom neodkladného opatrenia má poskytnúť ochrana, ako aj o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov. Z citovaného ustanovenia, ako aj zo samotného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie rozhodnutia vo veci samej.

7. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom mimosporovom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Preukázanie alebo osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín. Takýto postup súdu predpokladá platná úprava (§326 ods., 1,2 CSP, § 329 ods. 1,2,3CSP) sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu.

8. Súd pri rozhodovaní o úprave rodičovských práv a povinností pred začatím konania alebo po jeho začatí v prvom rade prihliada na záujem maloletého dieťaťa. Podľa Civilného mimosporového poriadku ako prostriedok na ochranu záujmu maloletého slúži práve inštitút neodkladného opatrenia. Základnou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle Civilného sporového poriadku je, aby účastník osvedčil uplatňovaný nárok a preukázal potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa. Súd pred samotným nariadením neodkladného opatrenia nezisťuje všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie, nakoľko sa jedná o predbežnú úpravu práv a povinností, ktorá nevyžaduje zdĺhavé dokazovanie a konanie. Preto sú pre súd podstatné listinné dôkazy predložené spolu s návrhom ako aj samotný návrh, z ktorého súd vychádza.

9. Pokiaľ ide o výklad pojmu osvedčovanie, tak uvedený pojem na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Dôkazné bremeno spočíva výlučne na navrhovateľovi neodkladného opatrenia a jeho návrh by tak mal obsahovať všetky náležitosti umožňujúce jeho meritórne vybavenie, počnúc preukázaním potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, cez osvedčenie dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, až po preukázanie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy (či neodkladnej potreby jeho nariadenia z dôvodu verejného záujmu).

10. Inštitút neodkladného opatrenia v konaní starostlivosti o maloleté dieťa má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, do doby, keď o výchove dieťaťa nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení zákona o rodine. V konaní starostlivosti o maloleté dieťa je súd pri nariadení neodkladného opatrenia v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Účelom neodkladných opatrení je rýchlo a pružne riešiť situáciu, v prípade, že je potrebný okamžitý zásah súdu do pomerov účastníkov, v dotknutom prípade pomerov maloletého dieťaťa, s cieľom ochrany práv dieťaťa v prípade konkrétneho ohrozenia.

11. Neodkladné opatrenie má len dočasnú povahu, preto je možné nariadiť ho len do splnenia podmienok pre konečné rozhodnutie súdu, pričom v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) má byť prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine.

12. Po preštudovaní spisového materiálu, oboznámení sa s návrhom otca maloletého a k návrhu pripojených listinných dôkazov, s poukazom na citované zákonné ustanovenia, dospel súd k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný. Otec sa prostredníctvom návrhu domáha úpravy styku s maloletým synom, avšak otec k návrhu nepriložil žiaden dôkaz, ktorým by aspoň osvedčil jednak potrebu neodkladnej úpravy pomerov neodkladným opatrením, taktiež nepredložil žiaden dôkaz na osvedčenie svojich tvrdení o tom, že mu matka maloletého bráni v styku s maloletým a neposlednom rade nepredložil žiaden dôkaz o tom, že ním navrhovaná úprava pomerov je v súlade s najlepším záujmom maloletého dieťaťa. Neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, žeby musel byť tvrdený nárok nepochybné preukázaný.

13. Po oboznámení sa s návrhom navrhovateľa, ktorý súd posúdil podľa citovaných zákonných ustanovení nebolo možné zo strany súdu prijať iný záver ako ten, že návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia je nedôvodný. Neodkladné opatrenie je opodstatnené, ak dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu práva a právom chránených záujmov navrhovateľa resp. maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti súd musí nevyhnutne skúmať splnenie ďalších predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia a otázku ich osvedčenia zo strany navrhovateľa, vrátane hodnoverného osvedčenia dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Náležitosti návrhu vymedzuje zákon priamo v ustanovení § 326 CSP. Vo vzťahu k uvedeným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia zákon výslovne vyžaduje, aby navrhovateľ uviedol opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená. Splnenie aspoň jedného zo zákonných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia musí teda súd primárne vyhodnotiť na základe návrhu, a to z rozhodujúcich skutočností, ktoré podľa navrhovateľa odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená. Požiadavka odôvodnenosti bezprostredne súvisí s vecnou argumentáciou a netýka sa dokazovania v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré má povahu osvedčovania. Rozhodujúce skutočnosti musí navrhovateľ náležitým spôsobom osvedčiť, k čomu v danom prípade zo strany navrhovateľa nedošlo.

14. Navrhovateľ žiadnym spôsobom neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov nariadením neodkladného opatrenia, keď k návrhu nepripojil žiadnu listinu, z ktorej by vyplývala dôvodnosť jeho nároku. Súd sa oboznámil aj s obsahom súvisiaceho spisu 23P/79/2023 predmetom ktorého je návrh otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému U.. Obsahom tohto spisu taktiež nie je nič, čo by osvedčilo naliehavosť potreby úpravy pomerov neodkladným opatrením. Bolo preto dôvodné prijať záver, že navrhovateľ v návrhu neosvedčil, ale ani neoznačil žiadnu takú skutočnosť, na základe ktorej by súd mohol prijať jednoznačný záver, že bez okamžitej úpravy pomerov by bol záujem maloletého ohrozený. Súd zároveň poukazuje na to, že v konaní vo veci samej 23P/79/2023 je už vytyčený termín pojednávania na deň 11.12.2023, pričom pri prejednaní veci samej bude vykonané riadne dokazovanie, za účelom riadneho zistenia skutkového stavu, odstránenia rozporov a následnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému v súlade s jeho najlepším záujmom.

15. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).